

İstenmeyen Öğrenci Davranışı

Sınıfta öğrencinin, kendisinin ve arkadaşlarının; öğrenmesini, güvenliğin ve sosyalleşmesini engelleyen, sınıfın ve arkadaşlarının eşyalarına zarar veren, sınıfta olumlu bir öğrenme ikliminin sürdürülmesini kısıtlayan, sınıfta iletişimi bozarak zihinsel, duygusal ve fizyolojik değişimlere neden olan psikolojik gerilim durumudur.

Olumsuz ve İstenmeyen Öğrenci Davranışının Nedenleri

- Ailevi Faktörler
Ebeveyn İlgisizliği veya Aile İçi Problemler Ailede Şiddet veya İstismar
 - Psikolojik ve Duygusal Durumlar
Düşük Özsaygı ve Güvensizlik Anksiyete veya Depresyon Öfke Kontrolü Zorluğu
- Sosyal Faktörler
Arkadaş Çevresi Popülerlik Arzusu
 - Öğrencinin Bireysel Özellikleri
Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite(DEHB) Zihinsel veya Öğrenme Güçlükleri
- Fiziksel ve Çevresel Faktörler
Sınıfın Fiziksel Durumu Fiziksel Yetersizlikler veya Engeller
 - Okul Kültürü ve İklimi
Okulda Zorbalık veya Şiddet Sınıf İçi Anlaşmazlıklar
- Gelişimsel Faktörler
Ergenlik Dönemi

Rehberlik Servisi

Öğretmenlere Öneriler

Öğrencilerinizle Birlikte Uyulması Gereken Kuralları Belirleyin

İstenen ve istenmeyen davranışların net bir biçimde tanımlanması önemlidir. Pek çok öğrenci sergiledikleri birtakım olumsuz davranışlara nasıl davranacaklarını bilmedikleri, alternatif davranış kalıpları olmadığı veya bu davranışların kural ihlali olduğunun farkında olmadıkları için devam etmektedirler. Kuralların öğrencilerle birlikte dönem başında belirlenerek sınıfın görünür bir yerine asılması kuralların somutlaştırılması açısından önem taşımaktadır. Ortak alınan kararlar, sorumluluğu artırır ve kurallara uyum sağlamayı kolaylaştırır.

İstenen ve İstenmeyen Davranışların Sınırlarını Çizin

Kuralları belirlerken istenen davranışa vurgu yapılması önemlidir. Örneğin; derse geç kalmayınız ifadesinin yerine derse zamanında geliniz ifadesi kullanılabilir. Sınırları belirlemek çocukların gelişimi için gerekli olan destekleyici ve güvenli ortamın çerçevesini çizmektir.

Kişiliğe Yönelik İfadeler Yerine Davranışa Yönelik İfadeler Kullanın

Örneğin; ‘Çok akıllısın, harikasın’ gibi kişiliğe yönelik ifadeler yerine ‘Yazmış olduğun ifadeler özverili bir şekilde çalıştığını gösteriyor’ gibi davranışa yönelik ifadeler kullanılmalıdır.

Öğrenci Tiplerine Göre Sınıfta Düzenleme Yapın

Örneğin; Hiperaktif öğrenciler en ön sıraya oturtularak ders esnasında hareket edebilecekleri alanın sınırları çizilmelidir. Dikkat dağınıklığı olan öğrenciler ise duvar kenarına oturtularak uyarıcılar azaltılmalıdır.

Zamanlama Çok Önemlidir

İstenmeyen davranış gerçekleştiğinde göz kontağı kurma, başını sallama, yanına yaklaşma, mizahla yaklaşma vb. yollara başvurularak sınıf içinde oluşabilecek daha büyük problemlerin önüne geçilebilir.

Olumlu Davranış Geliştirme

Olumlu Davranışı Takdir Edin

Sözlü övgü, küçük ödülleri veya özel sorumluluklar vererek olumlu davranışları destekleyin. ‘Görmezden gelme’, ‘Takdir etme’ ile bir arada kullanıldığında daha etkili olmaktadır. Örneğin; öğrenci parmak kaldırmadan konuştuğunda ona yönelmemek ve yanıtını görmezden gelmek, parmak kaldırdığında ise hemen ona söz hakkı tanımak istendik davranışı artırabilir.

Davranış Hatalarını Fırsata Çevirin

Olumsuz davranışlar karşısında sadece cezaya başvurmak yerine, öğrenciyi düşünmeye ve sorumluluk almaya yönlendirebilirsiniz. “Ne yapabilirdin?” gibi sorularla öğrenciyi çözüm odaklı düşünmeye teşvik edebilirsiniz.

Tutarlılık

İstenmeyen davranışlara karşı öğretmenlerin ortak bir tutum oluşturmaları konusunda yönetimin ve öğretmenlerin görüş birliği ve destekleyici bir tutum içerisinde olmaları gerekir. Kuralların ve uygulamaların herkes için eşit bir şekilde uygulanması ortak bir anlayış oluşması açısından önemlidir.

Sosyal Duygusal Öğrenmeyi Destekleyin
Öğrencilerin empati, öz denetim ve iş birliği becerilerini geliştirecek etkinlikler planlayın. Duygu paylaşımlarına alan açarak öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine yardımcı olun.

UNUTMAYIN!

Çocuğun davranışı geliştirmesinde en önemli ilke, çocuğu değiştirmek değildir! Çocuğun verdiği tepkilerin bir ihtiyacı karşıladığını ve bir ortam içinde geliştiğini bilmek önemlidir. Önemli olan; bu ihtiyacın, ortamı değiştirerek nasıl yapıcı bir biçimde karşılanacağı konusunda yaratıcı çözümler üretebilmektir.